

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

GÜZELLİK VE SAÇ BAKIM HİZMETLERİ

YAŞLANDIRMA MAKYAJI

Ankara, 2014

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	2
1.GÖLGELENDİRME VE AYDINLATMA İLE YAŞLANDIRMA MAKYAJI	2
1.1. Yaşlanma	2
1.1.1. Yüzün Yaşlanmasında Zaman Çizelgesi	2
1.2. Yaşlandırma Makyajı	5
1.2.1. Yaşlandırma Makyajında Göz Önünde Bulundurulması Gereken Faktörler	6
1.2.2. Aydınlatma ve gölgelendirme ile Yaşlandırma Makyajını Uygulama	6
1.2.3. Aydınlatma Ve Gölgeleme İle Yaşlandırmada Dikkat Edilmesi Gereken Bölgeler	7
1.2.4. Karakter Makyajında Yaşlandırma	10
1.2.5. Kalem Yardımı İle Yaşlandırma	12
1.2.6. Yaşlandırma Makyajında Kullanabileceğiniz İp Uçları	12
1.2.5. Yaşlı Yüzü Kâğıtta Tasarlama	13
1.3. Gölgeleme ve Aydınlatma İle Yaşlandırma Makyajında Kullanılan Araç Ve Gereçler	16
1.3.1. Paint Stick	16
1.3.2. Yaşlandırma Paleti	16
1.3.3. Makyaj süngeri	16
1.3.4. Supracolor	16
1.3.5. Fondöten	16
1.3.6. Farlar	17
1.3.7. Ruj	17
1.3.8. Allık	17
1.3.9. Fırçalar	17
1.3.10. Transparan Pudra	17
1.3.11. Pudra Pufu	18
1.3.12. Kalemler	18
1.3.13. Saç Beyazlatıcı	18
1.3.14. Beyaz Saç	18
1.3.15. Diş Sarartıcı	18
1.3.16. Makyaj Çalışma Planı	18
UYGULAMA FAALİYETİ	28
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	43
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	44
2. LATEX İLE YAŞLANDIRMA MAKYAJI	44
2.1. Tanımı	44
2.2. Latex İle Yaşlandırma Uygulaması	44
2.2.1. Latex İle Yaşlandırmada Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar	45
2.3. Latex İle Yaşlandırma Makyajında Kullanılan Araç ve Gereçler	45
2.3.1. Likit latex	45
2.3.1. Latex Makyaj Süngeri	46
2.4. Yaşlandırma Makyajı Örnek Uygulama Resimleri	46

UYGULAMA FAALİYETİ.....	48
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	57
MODÜL DEĞERLENDİRME	58
CEVAP ANAHTARLARI	59
KAYNAKÇA	60

AÇIKLAMALAR

ALAN	Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri
DAL/MESLEK	Güzellik Hizmetleri / Makyaj
MODÜLÜN ADI	Yaşlandırma Makyajı
MODÜLÜN TANIMI	Yaşlandırma makyajı ile ilgili bilgilerin kazandırıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Temel Kozmetik, Makyaj Kozmetikleri, Temel Makyaj, Makyaj, Özel Makyaj Materyalleri modüllerini başarı ile tamamlamak
YETERLİK	Yaşlandırma makyajı uygulamak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli ortam ve gereç sağlandığında yaşlandırma makyajını tekniğine uygun olarak uygulayabileceksiniz. Amaçlar 1. Aydınlatma ve gölgelendirme yardımıyla yaşlandırma makyajını tekniğine uygun olarak uygulayabileceksiniz. 2. Latex ile yaşlandırma makyajını tekniğine uygun olarak uygulayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Atölye ortamı Donanım: Aydınlatıcı ve gölgelendirici kozmetikler, latex, makyaj süngerleri, makyaj fırçaları, fondöten, pudra, pudra pufu, makyaj kalemleri, allık, ruj, far, makyaj temizleyiciler, yaşlandırma aksesuarları vb.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma, eşleştirme vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığımız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Senaryo gereği pek çok filmin kahramanı yaşlanır. Bir oyuncuyu, hele genç ve güzel bir kadın oyuncuyu yaşlandırmak makyözlerin verdiği en önemli sınavdır. Geçen yüzyıl ortasına dek yaşlandırma makyajı deyince saçların pudrayla aklaştırılması anlaşılırdı. Sinema yirmili, otuzlu yıllarda bir endüstri olarak yerini sağlamlaştırdıncaya makyaj da diğer öğeler gibi önem kazandı. Bu nedenle yapılan makyaj uygulamalarının inandırıcı olması, oyuncunun rolünü gerçekleştirirken sergileyeceği performansı etkiler oldu.

Siyah-beyaz filmde renkli filme geçiş, senaryolarda hayal gücünün sınır tanımaz bir boyuta ulaşmasına ve sadece oyuncunun oyun gücüne değil, tüm film ekibinin iyi ve kaliteli bir iş çıkarması ile değer buldu. Bu değeri besleyen en önemli olgu, doğal ve gerçekçi film karelerinin oluşması ile mümkün olmaktadır.

Yaşlandırma karakterleri artık kişinin anatomik yapısı düşünülerek yapılmaktadır. Sadece saçına ak düşmesi, saç pudralamak, gri peruk takmak günümüzde yeterli inandırıcılık vermez. Kişi yaşlandıkça yüzünde, boynunda, ellerinde kırışıklıklar ve lekeler oluşur, saçları dökülür, yüzde çökme ve sarkmalar olur. Karakter erkek ise sakal ve bıyıklarda da beyazlanmalar oluşur. Bunun dışında sigara kullanıyorsa dişlerde sararma ya da çürükler oluşur, yüz ya da ellerde et benleri çıkabilir. Yaşlandırma makyajı yapmak için vücudun görünen tüm kısımlarında uygulama yapılmalıdır.

Bu modülle sizler de yaşlandırma yöntemlerini tanıyacak ve bu yöntemleri tekniğine uygun olarak uygulayabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Gerekli ortam ve araç gereç sağlandığında gölgelendirme ve aydınlatma ile yaşlandırma makyajını tekniğine uygun olarak uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizdeki değişik yaş gruplarından kişilerin yaşlanmayla birlikte yüzlerinde boyunlarında, ellerinde oluşan değişiklikleri gözlemleyerek not ediniz. Araştırmalarınızı sınıfta arkadaşlarınıza sununuz.

1.GÖLGELENDİRME VE AYDINLATMA İLE YAŞLANDIRMA MAKYAJI

1.1. Yaşlanma

Yaşlanma, insan bedeninin giderek çöküşüdür. Bu çöküş kendini yüzde pek çok biçimde ortaya koyar. Yaşlanma zaman içerisinde oluşan bir süreçtir. Bu süreç içinde insan hayatında olan her türlü olay bir şekilde kişinin bedenindeki değişiklikleri olumlu ya da olumsuz etkiler.

Kişinin yaşam şekli, mesleği, sosyal hayatı, yaşadığı çevre, beslenme şekli, ruhsal yapısı gibi birçok etken bu fiziksel değişikliklerde etkilidir.

Yaşlanmayla birlikte ilk olarak cildin elastikiyeti değişir. Cildin sıklığı, yumuşaklığı 20 yaşlarda ve 30 yaşlarda az değişiklik gösterirken, 45-50 civarında dramatik değişiklik oluşur. Yaşlanmayla birlikte deri çene kemiğinden sarkmaya başlar ve boyun gevşer. Göz ağız, alın, burun çevresinde çizgiler oluşur ve daha göze batar hâle gelir. Yer çekiminin etkisiyle burnun ucu ve kulak memeleri aşağıya doğru uzar. Zaman içinde cildin rengi gençlik pembesinden yaşlılığın soluk benzine doğru ilerler. Güneşe maruz kalma ve pigment azalmasından dolayı lekeler oluşur. Deride renk kaybı olabilir. Deri yüzeyi pürüzsüzken daha sonraları pürüzlü bir yüzey oluşur. Son olarak kemik gücünün ileriki yaşlarda azalması ile göz çukuru derinleşir ve kararır.

Bu değişiklikleri göz önünde bulundurarak uygulayacağınız makyaja özen gösteriniz.

1.1.1. Yüzün Yaşlanmasında Zaman Çizelgesi

Yaşlılık belirtileri yukarıda da belirttiğimiz gibi kişiden kişiye değişir ancak her 10 yılın kendine ait karakteristik özellikleri vardır.

- **13-19 Yaş Arası**
 - Ergenlikteki gibi hormon üretiminde artış olur, yağ bezleri genişler ve çok fazla miktarda yağ üretir.
 - Ciltte aşırı yağlanmaya bağlı olarak siyah noktalar, akne gibi cilt kusurları görülebilir.
 - Deri gergin, sağlıklı ve pürüzsüzdür.
 - Çizgi ve kırışıklıklar yoktur.
- **20-30 Yaş Arası (Gençlik Çağları)**
 - Cilt gergin ve canlıdır.
 - Yaşlanmanın ufak izleri bu dönem sonunda görülmeye başlar, alt derideki esnek lifler bozulmaya başlar.
 - Göz çevresinde ince çizgiler görülür.
- **30-40 Yaş Arası (Etkilenme Yılları)**
 - Derideki asıl yaşlanmanın görüldüğü yıllardır.
 - Göz çevresinde kırışıklıklar görülür.
 - Kaş çatma gibi yüz ifade çizgileri belirginleşir.
 - Cildin rengi ve yapısı bu dönemde bozulmaya başlar.
- **40-50 Yaş Arası (Orta Yaşlar)**
 - İnce ve hassas ciltlerde çatlamış kılcal damarlar görülür.
 - Esneklik özelliği azalmaya devam eder, ciltte torbalı bir görünüm oluşur.
 - Kollajen miktarı azalır, esnek lifler bozulmaya başlar ve sonucunda ciltte sarkmalar ve yatay çizgiler oluşur.
 - Menopoz görülmesine bağlı olarak hormonal dengesizlik sonucunda cilt problemleri görülebilir. Geniş gözenekler en yaygın özelliktir.
- **50-60 Yaş Arası (Gerileme Yılları)**
 - Sert ince ve kâğıdımsı bir görüntüye sahiptir.
 - Çok derin olmamakla birlikte çizgi ve kırışıklıklar cildin her yerinde görülür.
 - Elastik ve kollajen sürekli bozulmasına bağlı olarak cilt çok gevşektir.
 - Çenede yatay çizgiler görülür.
 - Deri çöker, muhtemelen çift gerdan oluşur.
 - Göz altları torbalanır.
 - Ciltte kuruluk yaygın bir özelliktir.
 - Bayanlarda yüz derisinde tüylenme görülebilir.
- **60 Yaş Sonrası**
 - Sebum salgısında azalmayla birlikte deride kuruluk görülür.
 - Yağ dokusundaki azalmaya paralel olarak cilt daha da incelir.
 - Yaşlılık lekeleri görülür.
 - Ciltteki çizgi ve kırışıklıklar artar.
 - Yavaş kan dolaşımı nedeniyle cilt rengi solgunlaşır ve cilde dokunulduğunda soğuk olabilir.
 - Gözler çevresindeki bölge koyu renk ve şişkindir.

Aşağıda üç resim kullanılmıştır. Yıllar içindeki fiziksel yüz değişimi görebilmek için resimlere bakabilirsiniz. Bu örnekleri karşılaştırarak 10 yıl içindeki gözle görülür değişiklikleri not alınız. Bu sizin yüzsel yaşlanmayı anlamınıza yardımcı olacaktır.

Resim 1.1: 22 yaş

Resim 1.2: 56 yaş

Resim 1.3: 71 yaş

Kısaca özetleyecek olursak;

- 20'li yaşlarda yüz deriniz pürüzsüz ve neredeyse çizgisizdir.
- 30'lu yaşlara doğru gözler altında ve belki de ağız çevresinde ufak çizgiler oluşmaya başlar.
- 40'lı yaşlarda burundan ağız köşelerine gelen nazobial çevre daha çok dikkat çeker.
- 50'lilerde göz kapakları biraz düşer çene kemiği ve boyun derisi sarkar.
- 60'larda alında ve üst dudaktaki kırışıklıklar ve derin nazobial kırışıklıklar oluşur.
- 70'lerde burnumuz daha uzar çift çene ortaya çıkar, kırışıklıklar derinleşir.
- 80 ve sonrasında gözler çukurlarına daha çok girer. Yanaklar sarkar cildin genel yıpranması artar.

Yaşlanma ilerleyici bir süreç olduğu için yaşlandırma makyajında uygulama tekniği yaş aralığına göre değişiklik gösterecektir.

1.2. Yaşlandırma Makyajı

Yaşlandırma makyajında dikkat edilecek nokta oyuncunun anatomik yapısından hareket ederek yaşlandırmayı tercih etmektir. Özellikle gölgelendirme ve aydınlatma tekniği kullanılarak yapılan yaşlandırma uygulamaları daha çok tiyatro eserlerinde tercih edilir. Bunun nedeni yoğun sahne ışığı, oyuncu ile izleyici arasındaki mesafedir. Yaşlılık göstergeleri olan kırışıklıklar, sarkmalar, lekeler, saç beyazlatılması ve/veya dökülmesi, tırnaklar ve gözlerdeki deformasyonlar, kemik deformasyonları, diş deformasyonları veya protezleri, geçmişine göre daha büyük kulaklar ve burun, oyuncuya uygulanır. Saçları beyazlatma ürünleri (spreyler, sıvılar), göz içini sarı göstermek için damlalar, özel boyalardan yararlanarak lekeleri oluşturmak, ilave kıllar yaşlılık makyajını destekler. Gölgelendirme makyajında karakterin görüntüsünü belirlemede etkili olacak faktörler vardır.

Resim 1.4: Yaşlandırma makyajı

1.2.1. Yaşlandırma Makyajında Göz Önünde Bulundurulması Gereken Faktörler

- **Yaş:** 40 ya da 80 yaş karakterlerini oluştururken ikisi arasındaki farklılıkları iyi analiz edebilmeliyiz. Çünkü yaş bedenimizde oluşan değişiklikleri, yani yaşlanma belirtilerini etkileyen en önemli unsurdur. Bu nedenle sonucunu etkiler.
- **Kişilik:** Makyajı yapan kişi karakter hakkında iyi bir bilgiye sahip olmalıdır. Gerekirse senaryoyu okuyarak sonuçta en iyi yansıtmayı yapabilmelidir.
- **Tarihsel Özellikler:** Oyunun geçtiği dönem oldukça önemlidir. Bu hem kostümlerin tanımlanmasında hem de dönemsel özelliklerdeki farklılıkların makyajı göstermesinde etkilidir. Örneğin elektriğin olmadığı bir tarihsel dönemden bahsediyorsak bu durumda mum ışığında makyajımız belli olacak şekilde detaylı ve baskın çalışmalıdır.
- **Yüz Yapısı:** Karakterleri benzeyen ve farklı yönleri dikkatli incelenmeli ve sonuçta daha kolay bir şekilde makyajın oturtulabilmesi sağlanmalıdır. Ayrıca kemik yapısı karakterin erkek ya da bayan olması da dikkate alınması gereken bir unsurdur.
- **İrk:** Irkların kendine özgü değişik yüz hatları vardır. Örneğin bir Uzak Doğulu makyajında yaşlanma yaparken en belirgin dikkat çekici özellik çekik gözleridir.
- **Çevre:** Kişinin yaşadığı coğrafi bölge ve iklim değişimini takip etmeli ve buna uygun makyaj yapmalıyız. Ayrıca yaşam şekli de dikkate alınmalıdır. Yani kişi hayatını balıkçılık yaparak sağlıyor ise yaşlanma farklı, bir çiftçi ise farklı, bir şehirlisi ise ya da gece çalışan birisi ise farklı olur. Çünkü güneş gibi dış etkenler yaşlanmamızda rol oynar.
- **Sağlık:** Karakterin hasta olup olmaması derinin rengini ve kullanılacak renkleri etkiler buna dikkat etmeliyiz.

1.2.2. Aydınlatma ve gölgelendirme ile Yaşlandırma Makyajını Uygulama

Yaşlandırma makyajında koyu ve açık renkler kullanılarak yüzde ışık oyunları yapılır. Gölgelendirme ve aydınlatma uygulamasında ilk önce açık renkte uygulamalar yapılarak başlanır. Sonrasında ise koyu renk gölgelendirmeler yapılır.

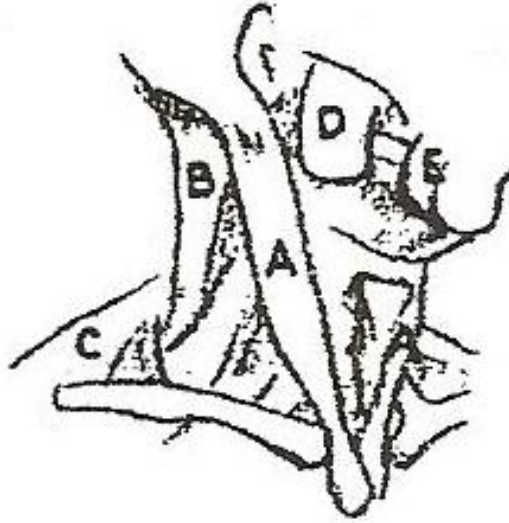
Gölgelendirme ile yaşlandırma, kişinin yüz mimiklerinin ve yüz anatomisinin belirlenmesi ile yapılır. Kişiye önce göz çevresinde mimik yaptırılarak açık renk fondöten uygulanır. Daha sonra alın ve dudak çevresinde aynı uygulama tekrarlanır. Yüz mimiklerinde koyu renk ve açık renkler kullanılarak mimik çizgileri belirlenir. Bu uygulama;

göz çevresi, alın, burun çevresi, dudak çevresi, çene ve boyunda da tekrarlanır. Kaş ve kirpikler beyaz renk yağ bazlı fondöten ile beyazlatılır. Göz içine kırmızı renk kalem ile cansız, yorgun ifade verilir. Canlandırılan karaktere göre diş boyası yardımı ile dişler sarartılır. Koyu renk toz allık (kahverengi) kullanılarak koyu gölgeler üzerinden geçilir. Ağız içine pamuk konularak bu uygulama desteklenir. Yüzde kahverengi lekeler ya da et benleri de uygulanabilir.

Oyuncuya kullanılan peruk, gözlük vb. aksesuarlar ile daha gerçekçi bir görünüm sağlanır

1.2.3. Aydınlatma Ve Gölgeleme İle Yaşlandırmada Dikkat Edilmesi Gereken Bölgeler

- **Boyun:** Boyunda makyaj için 4 önemli çıkıntı vardır. Bunlar A, B, C, ve D olarak gösterilmiştir.(Çizim 1.1).

Çizim 1.1: Boyunda yaşlandırma

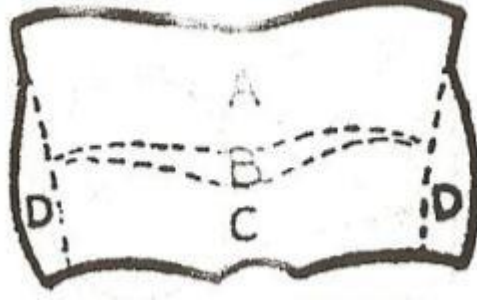
Yaş ilerledikçe gerdanda sarkmalar oluşur. A harfi ile gösterilen kaslar arasında çukurluklar oluşur. Aynı zamanda boyun üzerinde oluşan kırışıklıklarda yaşlılığın belli başlı göstergeleridir.

Boyun altında sarkmış bir gerdan görünümü yaratmak için başınızı boynunuza doğru eğin. Çene altında oluşan koyu yerleri gölgeleyin.

Boyun çizgilerini derinleştirirken doğal çizgileri takip edin. Gölgeleme yapılan her çizgi arasına aydınlatma yapın.

Makyaj yaparken fondötenler bütün yüze ve boyun bölgesine dikkatle yayılmalıdır. Fondöten ile cildin doğal rengi arasında zıtlık yaratılmamalıdır. Boyun kalın ise görünümünü inceltmek için gölgelendirilmelidir. İnce boyun aydınlatılarak daha kalın bir görünüm sağlanabilir.

➤ **Alın**

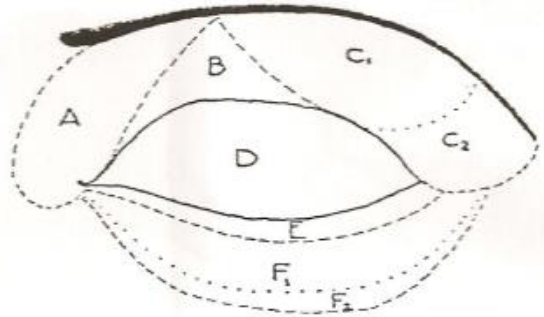
Çizim 1.2: Alında yaşlandırma

“Alın” 5 düzleme bölünür. A ve C ön ve arka kemiklerdir. B iki çıkıntı arasındaki zayıf çukurluktur. D şakaklardır.

Şakaklar orta ve ileri yaş için hemen hemen her zaman gölgelendirilir. Ayrıca geniş yüzeyleri inceltmek içinde aynı işlem yapılır. Gölgeler içteki köşede daha yoğun olup saç çizgisine yaklaştıkça aydınlatmaya eğilimlidir.

Eğer kırışmış bir alın çizgisi yaratmak isteniyorsa doğal çizgilerin takip edildiğinden emin olunmalıdır. Bu işlem için kaşlarınız yukarı doğru kaldırın, ortaya çıkan çizgilerin içlerini gölgelendirin. Gölgelendirip derinlik verilen her çizginin altını ve üstünü aydınlatarak etkisini güçlendirin. Alnı yaşlandırmanın diğer bir basit metodu da A VE C düzlemlerini aydınlatıp, B çukurunu hafifçe gölgelendirmektir.

➤ **Göz**

Çizim 1.3: Gözde yaşlandırma

Düzlem A, gözden burun köprüsüne doğru genişler ve neredeyse her zaman yaş için gölgelendirilir. Ara sıra doğulu makyajlar için veya derin gözlerdeki ağır gölgeleri gidermek için aydınlatılır. Bu düzlemin merkezi genellikle bütün göz çukuru alanının en koyu bölümlerinden biridir.

Düzlem B 'de ise genellikle A'nın gölgesi ile C'nin aydınlatılması arasında kalan bir geçiş bölgesidir.

Düzlem C, genellikle yaşlıların makyajı için aydınlatılır. İlerlemiş yaşlarda kaşın dış köşesi sarkma yapabilir. İşte bu etkiyi yaratmak için C1 güçlüce aydınlatılır.C2 de gölgelendirilir. Sık sık 'yelpaze' ya da 'Kazayağı' olarak adlandırılan göz kenarı kırışıklıkları burada oluşur. Bu tip kırışıklıkları gölgelendirirken, çizgilerin birbirine yakın çizilmesine dikkat edilmelidir. Aksi hâlde bu çizgiler uzaktan bir karaltı gibi görünecektir.

Düzlem D, göz kapağının kendisidir, aydınlatılabilir ya da gölgelendirilebilir. Eğer tüm göz çukuru olacaksa gölgelendirilir. Fakat eğer göz yuvarlağının kendisi dışarı çıkarılmak isteniyorsa aydınlatılır.

Düzlem E, göz kamaştırıcı makyajlar için kullanılan düzlemdir. Ayrıca gözaltında sağlıklı, cansız, zayıf bir etki yaratımında ilerlemiş yaşlarda ve yaşlanmış gözlerin kızarıklığını yansıtmak için burada kırmızı renk kullanılır.

Düzlem F ise F1 göz torbası oluşturmak için aydınlatılır. F2 gölgelendirilir.

➤ **Burun**

Çizim 1.4: Burunda yaşlandırma

Düzlem A, çok küçük bir çukurluktur. Hiddet çizgileri de bu çukurluğun köşelerinde oluşmuştur.

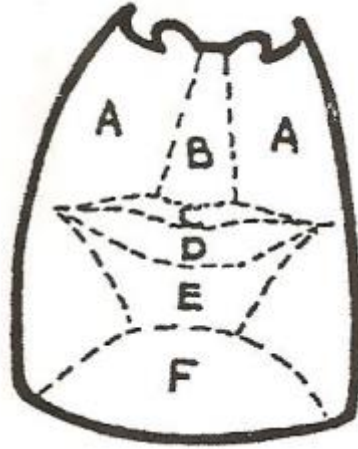
Düzlem B, burnun çıkıntılı bölümüdür. Yaşlandırmayı göstermede, burnun hatlarını keskinleştirmede ve daraltmada aydınlatılır.

Düzlem C, yaş için ve burna daha büyük derinlik vermek için gölgelendirilir.

Düzlem D, burun kanatlarının olduğu alandır. Genellikle düzlem C ile birleşerek gölgelendirilir. Burun deliklerinin daha geniş olması için bunlar siyah kalemle çizilir ve üstleri aydınlatılır.

Düzlem E, genellikle yaşlandırma için gölgelendirilir.

➤ **Çene**

Çizim 1.5: Çenede yaşlandırma

Düzlem E ve F, çeneyi ön plana çıkarmak için köşelerden aydınlatılır. Eğer çene çok çıkıksa bu sefer ters bir işlem yapılarak çene köşelerden gölgelendirilir.

➤ **Eller**

Elleri yaşlandırmak için öncelikle parmaklardaki kemiklerin el tarak kemiklerinin yüksek görünen kısımları ve parmakların yan duvarlarına gölgelendirme yapılır. Arkada kalan bölümler ise aydınlatılır. Eğer kişinin doğal damarları belli ise bunlar takip edilir. Damarların rengi, elin tipine ve rengine dayanır. Tamamıyla çıkıntılı olmayan damarlar sık sık açık yeşilimsi mavi renkte olurlar. Çok çıkıntılı damarlar daha derin mavi olurlar. Elleri inceltmek için parmak kenarları gölgelendirilir. Kalınlaştırmak içinse yine parmak kenarları aydınlatılır.

1.2.4. Karakter Makyajında Yaşlandırma

Karakter makyajında ayrıntılar ve gölgelendirmeler büyük önem taşımaktadır. Ayrıntı çalışmasında bir düzeyde gölge aşağıya verilirse dışa doğru bir yuvarlaklık, yani tombulluk, gölge yukarıya doğru verilirse aynı düzey üzerinde bir çukurluk ve zayıflık ortaya çıkar.

Karakter makyajına başlarken düz makyajda olduğu gibi, fondöten ile aynı işlem yapılır.

Önce zayıf tipleri ele alalım;

Bu tipler makyaj açısından şişman tiplerden daha kolaydır; çünkü fondötenin tonu yaşı gösterme yönünden önemlidir. Gençken açık tenli bir yüz, orta yaşlarda ve zayıf tiplerde de daha yoğun bir pembelik ya da koyu ton kazanır, orta yaşlardan sonra da belli bir saydımlıkla grimsi bir tona bürünür.

Gölgelendirmeye, yanakları çökmüş bir görünüşe getirmek için başlanır. Bunun için de elmacık kemiklerine ve çene kemiğine saydımlık verilir. Gözleri çukura kaçıtır, buruna da kemiksi bir anlatım getirilir.

Yüzdeki kırışıkları çizerken kaşların arasındaki çizgiler daha belirli olabilir. Burun kanatlarının yanından ağız köşelerine kadar olan çizgi, köşelerin daha altına kadar uzatılmalıdır. Bu çizgiler yüzü buruşturarak, yani kaşları kaldırarak, çatarak, ağzı yayarak elde edilen gölgelerle daha kolayca çizilebilir.

Göz altlarını biraz sarkıtmak için elmacık kemiğinin üstünden ağzı yukarı doğru olan yarım ay biçiminde birer ya da ikişer çizgi çekilmelidir.

Bundan sonra pudralama evresi gelir. Pudraladıktan sonra kaşlar gereğine göre gri ya da beyaz patla tersine boyanmalıdır. Bundan sonra kaşlar gözlere doğru, yani aşağıya fırçalanmalıdır; bu hem gözleri daha çukurda gösterir, hem de yıpranmış bir anlatım getirir.

Şimdi de tombul tipleri ele alalım;

Tombul tipler zayıf tiplerin tam tersi bir anlatım getirdikleri için daha pembe bir fondöten gerektirirler. Tombul bir yüzde yanaklar yuvarlaktır ve yüzde dışbükey bir etki yaratmak gerekir. Ayrıca bu makyajda yüzün üst kesimi, altından daha açık tonda olmalıdır. Fondöten her iki yanağın boşluk kısımlarına (avurt) kalın bir çizgi hâlinde ve yatay olarak çekilmelidir. Fondöten, üst sınırı elmacık kemikleri olmak üzere avurtlara yayılmalıdır. Bu tonun burunla ağız arasındaki çizgiye doğru gittikçe hafiflemesi gerekir böylece yanaklarda dışbükey görünüş elde edilir.

Burnu daraltmaya ya da kemiksi görünüş vermeye gerek yoktur. Bunun tam tersi etki için gölgelerde değişik olacaktır. Bu kez burnu biraz yassılaştıracağız. Parmağımızın ucuna sürüp gözlüğü yerleştirdiğimiz burun kemerinden başlayarak yanlara doğru inelim. Burun kanatlarına dokunmayalım.

Alt dudakın aşağısını çene yuvarlığına kadar gölgelendirelim. Bu gölgeyi dudakımızın eni boyunca uygulamayın. Ağız ufaldıkça yanaklar daha tombul görünür.

Çene sınırınızın daha üstüne aynı patla bir çene çizgisi çizerseniz yüzünüz daha tıknazlaşır. Bu yapma çene çizgisi, gerçek çene sınırına paralel bir yolda çekilmeli, dudak uçlarından biraz yukarı doğru olmalı, sonra çene kemiği hizasında aşağı düşürülerek çenedeki fondötende kaybedilmelidir; böylece hem yapma bir çene, hem de asıl çene sınırıyla çene altında tombullukla gelen bir kat ortaya çıkmış olur.

Dudak kenarlarından yapma çene çizgisinin uçları yönüne çekilen iki eğik çizgi çenenin yuvarlaklığını arttırdığı gibi yüzün tombul görünüşünü de destekler.

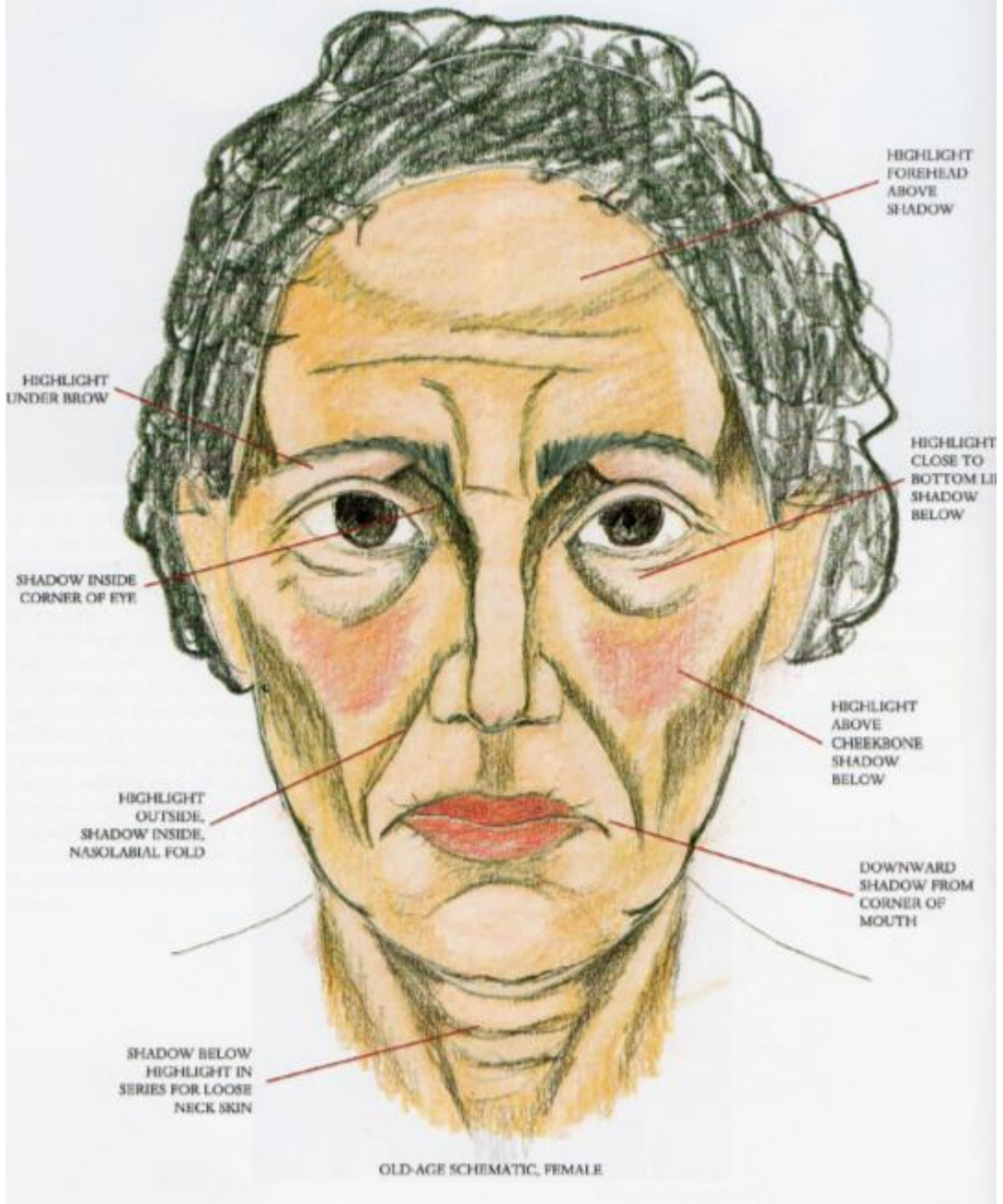
1.2.5. Kalem Yardımı İle Yaşlandırma

Açık ve koyu fondöten yardımıyla yaşlandırma uygulamalarının yanında kahverengi ve beyaz kalem yardımı ile yaşlandırma makyajı da uygulanabilir. Bu uygulama için önce tüm yüze fondöten uygulaması yapılır, daha sonra gözlere gerekli makyaj uygulanarak çökmüş görüntüsü verilir. Kahverengi kalem yardımı ile alında, göz çevresinde, burunda, dudak çevresinde, boyunda mimik çizgileri belirlenir ve hafif olarak dağıtılır ve yanlara beyaz kalem çekilerek dağıtılır. Tüm yüze şeffaf pudra uygulanır. Diğer yaşlandırma uygulamalarında olduğu gibi gerekli aksesuarlar ve uygulamalarla işlem desteklenir.

1.2.6. Yaşlandırma Makyajında Kullanabileceğiniz İp Uçları

- Doğal yüz renginden daha gri veya daha sarı fondöten seçiniz.
- Fondöteni tüm yüze uygulamadan önce, her zaman bir miktarını yanaklar da test edin ve cilt rengine uyup uymadığına bakınız.
- Renkleri ellerinizde test etmeyin, elinizin ve vücudunuzun büyük bir kısmının rengi yüzünüzün renk tonundan büyük farklılıklar gösterir.
- Aydınlatma için basit aydınlatma krem kalemi kullanınız. Tecrübe kazandıktan sonra basit aydınlatıcıyı mor veya gri kalemle birlikte kullanınız veya palyaço beyazı fondöteni sarı veya yeşil ile karıştırarak kullanınız.
- Yaşlandırma makyajında ve diğer tüm makyaj tasarımlarında gölgelendirme ve aydınlatma tamamlayıcı faktörlerdir ve her zaman birbirinin yanına yerleştirilir.
- Boyun kısmının profesyonelce uygulanmış olması yaşlandırma makyajının gerçekçi ve ikna edici olmasında büyük rol oynar.
- Tüm sahne makyajlarında olduğu gibi yaşlandırma makyajının en son adımı yüzü pudralamaktır.
- Yaşlandırma makyajında cinsiyet farkı yoktur. Tüm adımlar hem erkek hem kadın için geçerlidir.

1.2.5. Yaşlı Yüzü Kâğıtta Tasarlama

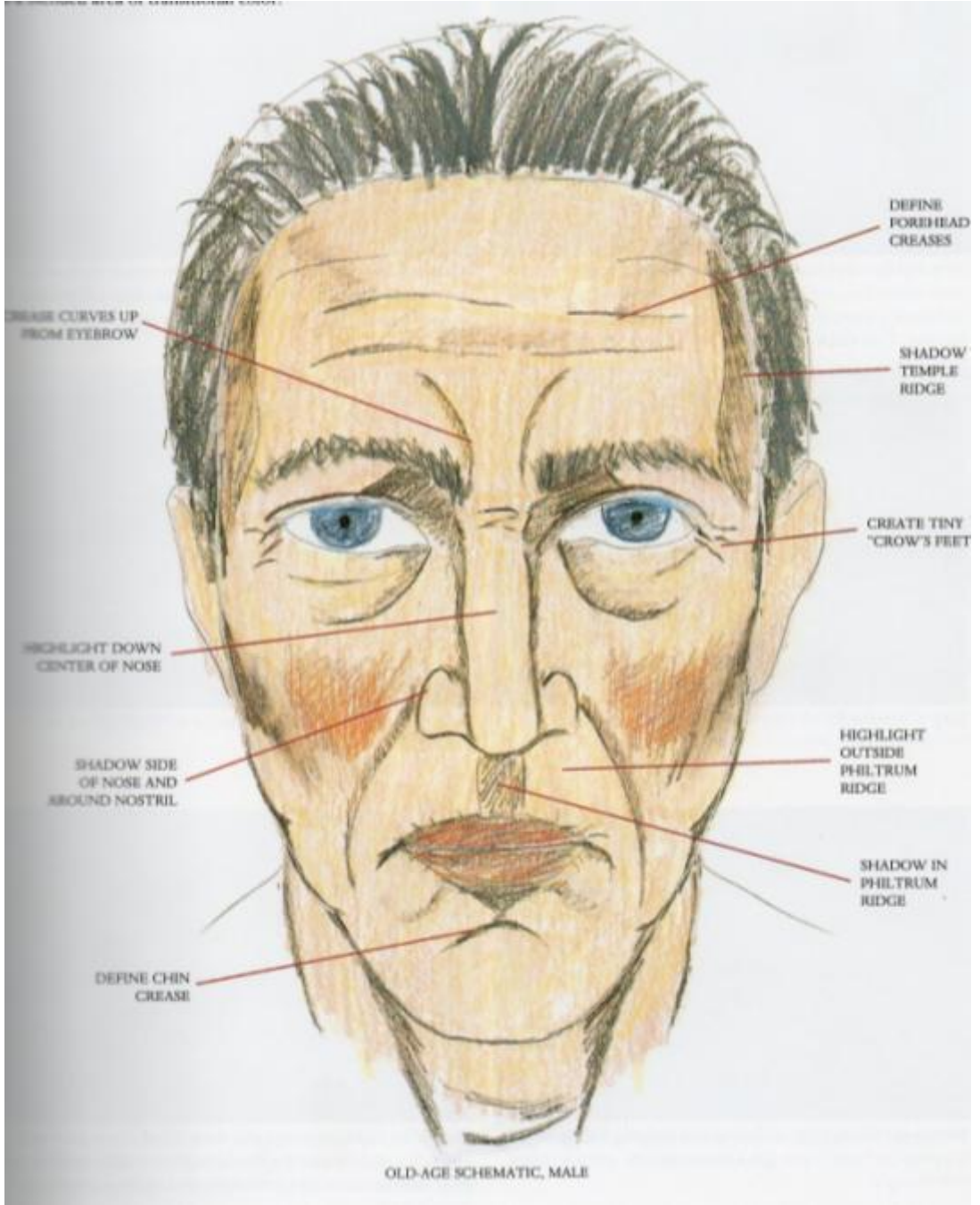

Çizim 1.6: Şematik yaşlı kadın yüzü

Yaşlandırma uygulaması yaparken kâğıt üzerine pratik yapınız. Pratik yaparken yukarıdaki şemadan yararlanabilirsiniz. Uygulama aşaması kadın ve erkek için aynıdır.

Her aydınlatmanın gölgeye ihtiyacı vardır. Gölgelemler genelde aydınlatmanın altına veya yanlarına düşer. İkisinin arası da geçiş renginin dağıtılmış alanıdır.

- Kaşların altına aydınlatınız.
- Gözünüzün iç köşesini gölgelemlendiriniz.
- Burun kenarından ağız kenarına kadar olan bölgesinin (Nazobial bölgesinin) dışını aydınlatınız, içini gölgelemlendiriniz.
- Boyun derisindeki gevşekliğı sağlamak için sırayla altına aydınlatınız içini gölgelemlendiriniz.
- Alnı aydınlatınız. Üstünü gölgelemleniz.
- Alt göz kapağına yakın yerleri aydınlatınız, altına gölgelemleniz.
- Elmacık kemiğinin üstünü aydınlatınız, altına gölgelemleniz.
- Ağız kenarlarından aşağıya doğru gölgelemleniz.

Çizim 1.7: Şematik yaşlı erkek yüzü

- Kaşlardan yukarı doğru kırışıklık eğimlerini çiziniz.
- Burnun üzerini aydınlatınız.
- Burnun yanlarını ve deliklerini gölgeleyiniz.

- Çene buruşukluklarını belirtiniz.
- Alın buruşukluklarını belirtiniz.
- Alın yan tarafını gölgelendiriniz.
- Göz çevresinde ufak kazayakları oluşturunuz.
- Üst dudağın ortasındaki oluğun dışını aydınlatınız.
- Üst dudağın ortasındaki oluğun içini gölgeleyiniz.

1.3. Gölgeleme ve Aydınlatma İle Yaşlandırma Makyajında Kullanılan Araç Ve Gereçler

1.3.1. Paint Stick

Silindir kaptı ve krem yapıda fondötdür. Nemli süngerle uygulandıktan sonra, mat görünüm vermek ve sabitleştirmek için şeffaf transparan pudra kullanılır.

1.3.2. Yaşlandırma Paleti

Oyuncular için yaşlandırma uygulamasında, açık veya koyu renk fondöten, açık ve koyu renk kırmızı, siyahlı kahverengi ve açık kahverengi makyaj boyaarı kullanılır.

1.3.3. Makyaj süngeri

Sıkı dokuda ve daha gözenekli latex yapıda farklı çeşitleri vardır. Doku oluşturmak için ya da boya malzemeleri ile tene uygulamak için kullanılır. Hijyen açısından her kullanım sonrası su ve sabunla temizlenmesi önerilir.

1.3.4. Supracolor

Yağ bazlı makyaj malzemesidir. Değişik renk ve adetlerde paletleri olduğu gibi farklı boylarda tekli ambalajları vardır. Sahne ve televizyon makyajında, fantastik yüz boyamada ve gölgelendirmeler de kullanılır. Ayrıca fondöten olarak da kullanılır.

Yağ bazlı malzemeleri kullanırken ürünün temizliği çok önemlidir. Bu nedenle kullanacağımız miktarda malzemeyi spatula yardımı ile bir palet üzerine alıp kullanmak malzemelerin hijyeni açısından önemlidir.

1.3.5. Fondöten

Islak süngerle, fırçayla, hava tabancasıyla (airbrush) veya parmaklarla tatbik edilirler. Pudra ile sıkıştırılmış olanların üzerine ayrıca pudra tatbik etmek gerekmez. Ancak, diğerleri üzerine pudra pufu ile şeffaf pudra tatbik edilerek sabitlenmesi sağlanır ve parlaması engellenmiş olur. Fondöten uygulamasında 3 renge ihtiyaç duyulur. Ten rengi, ten renginin 2 ton koyusu gölgelemeler için; 2 ton açığı, aydınlatmalar için tercih edilmelidir.

Ancak burada en önemli nokta oyuncunun veya makyaj tatbik edilen kişinin ten rengini doğal tonunda korumak isteyip istemediğimizdir. Daha esmer veya daha açık bir ton isteyip istemediğimize karar vermemiz gerekir. Çünkü tüm aydınlatmalar ve gölgelemeler ten rengine göre ayarlanır.

1.3.6. Farlar

Toz far, krem far ve su bazlı farlar göz üzerindeki renklerle gölgeleme yaparak gözlerle verilen ifadeyi desteklemeyi amaçlar.

1.3.7. Ruj

Dudakları renklendirmeden önce yüze uygulanan fondöten ve pudra dudağa da uygulanır. Böylece dudağa sürülen rujun daha uzun süre dayanması sağlanır. Dudağa dudak kalemi ile istenilen şekil verilir ve içi fırça ile rujla doldurulur

1.3.8. Allık

Yanağa fırça ile allık uygulanır. Allık elmacık kemiklerini ortaya çıkarmaktan ziyade renk bütünlüğü oluşturmak için uygulanır.

1.3.9. Fırçalar

Makyaj malzemelerinin uygulanmasında kullanılan fırçalar ve saç fırçaları günümüzde kullanılmakta olan temel aletlerdir. Günümüzde samur fırçalar ve sentetik fırçalar makyaj uygulamasında kullanılmaktadır. Gelişen teknoloji ile sentetik fırçalar da aynen doğal fırçalar gibi kaliteli üretilmektedir. Her bir makyaj ürünü için değişik kalınlık ve şekilde makyaj fırçası kullanılır. Her kullanımdan sonra fırçalar muhakkak temizlenmelidir. Günümüzde özel fırça temizleyiciler makyaj sanatçılarının işini kolaylaştırmaktadır.

1.3.10. Transparan Pudra

Makyajın bitiminde kullanılan pudraların çeşitli tonları vardır. Bunlardan pembe ya da ten rengi bayanlar için en iyisidir. Erkekler için ise daha koyusu doğru olur. Beyaz pudra soluk, hastalıklı etkiyi koyu renk pudralar ise kirli etkiyi yaratmak içindir. Pudra için klasik, pudra pufu kullanmak en iyisidir.

Özellikle krem bazlı makyaj malzemelerini sabitleştirmek için hafifçe renklendirilmiş olan şeffaf pudra, gölgelendirme ve aydınlatma ile yaşlandırma uygulamasında makyaj sonunda makyajı sabitlemek, parlamayı almak ve daha natürel göstermek için kullanılır.

Likit latex ile yaşlandırma makyajı uygulamasında likit latex uygulamalarının sonunda latex kuruduktan sonra latexin yapışkanlığını almak ve matlaştırmak için uygulanır.

1.3.11. Pudra Pufu

Makyajı sabitleyen pudranın tatbikinde kullanılan pudra pufu genel olarak ince kadife veya kadifemsi dokulu süngerlerden yapılır. Çünkü çok ince parçalı tozun kadife liflerinin arasına tatbikini kolaylaştırır.

1.3.12. Kalemler

Kaş dudak ve gözde kullanılır. Özel formülle üretilmiş çok sert olmayan daha yumuşak, akmayan ve bulaşmayan kolay kalemler tercih edilir. Siyah, kahve ve ten renginde olanlar yüz hatlarını belirginleştirmekte de ve yaşlandırma makyajında kullanılır.

1.3.13. Saç Beyazlatıcı

Sprey ve likit yapıda olan saç beyazlatıcılar beyaz ve kırık beyaz olmak üzere iki çeşittir. Saç silindiği ya da yıkandığı zaman çıkar, kalıcı değildir. Yaşlandırma görüntüsünü desteklemek için kullanılır.

1.3.14. Beyaz Saç

Yün ve naylon krepler olmak üzere iki çeşittir. Özel peruk tüllerine tığ yardımı ile işlenerek yapay saçlar oluşturulur. Bunun yanında gum yapıştırıcı yardımı ile tene yapıştırılarak sakal ve bıyık yapımında da kullanılır.

1.3.15. Diş Sarartıcı

Dişleri boyamak için kullanılır yaşlandırma görüntüsü vermek için siyah ve nikotin renginde olanlar kullanılır. Bunun yanında beyaz, krem rengi, altın ve gümüş rengi de vardır. Kuru dişe uygulamak ve kurummasını beklemek gerekir. Alkolle veya diş macunu ile fırçalamak sureti ile çıkarılabilir.

Bunlar dışında, makas, firkete, toka ve yüz silmek için büyük kâğıt mendiller ya da bir rulo ince temizlik kâğıdı, makyaj temizleyici ürünler bulundurmak gerekir. Makyaj masasında doğru asılmış bir ayna ve bunun yanlarında simetrik bir yolda ve aynı aralıklarla dizilmiş 25'er watt ampuller olmalıdır. Buzlu ampul idealdir, böylece göz kamaşmasının önüne geçilir. Makyaj için florasan ışığı kesinlikle kullanmamak gerekir, çünkü bu ışık renkleri bozduğu gibi çizgi ve gölgeleri göstermez.

1.3.16. Makyaj Çalışma Planı

Bu plan özellikle tiyatro makyajında tekrarlı oyun sahnelerinde yapılan makyajı bir önceki ile aynı olmasının sağlanması açısından oldukça pratik bir çalışma imkânı vermektedir. Makyözün değişmesi durumunda da olası aksilikleri önleyebilmektedir.

MAKYAJ ÇALIŞMA PLÂNI		
Karakter : _____	Oyun : _____	
Genel Tanımı : _____	Tipi : _____	Yüz : _____
Fondöten		
Yüz Boyama		
Gölgelendirme		
Ayrıntılar		
Gözler		
Dudaklar		
Pudra		
Kaşlar		
Çizgiler		

Eklèmeler : _____
Özel İşler : _____
Uygulama Notları : _____

Onay : _____
(Yönetmen)

Çizim 1.8: Çalışma planı

1.4. Yaşlandırma Makyajı Örnek Uygulama Resimleri

Resim 1.5: Uygulama öncesi

Resim 1.6: Temel ve gölge çizgileri

Resim 1.7: Aydınlatma ve dağıtma

Resim 1.8: Gölge derinleştirme ve aydınlıkları güçlendirme

**Resim 1.9:Yüzü beyaz talk pudrası ile pudralama
yanaklara yoğun şekilde allık uygulama**

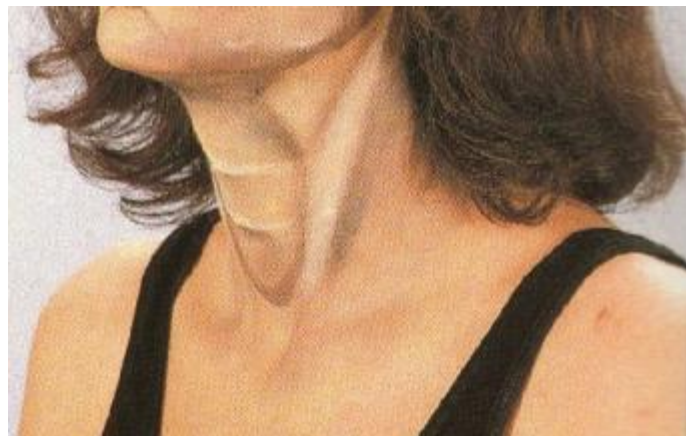
- Kaşlar tekrar çizilmiş. İçe doğru küçük bir ağız çizilmiş ve siyah Kalemle iki ben eklenmiştir. Daha sonra peruk takılmıştır (Resim 1.10).

Resim 1.10

Resim 1.11: Yaşlandırma makyajı işlem basamakları

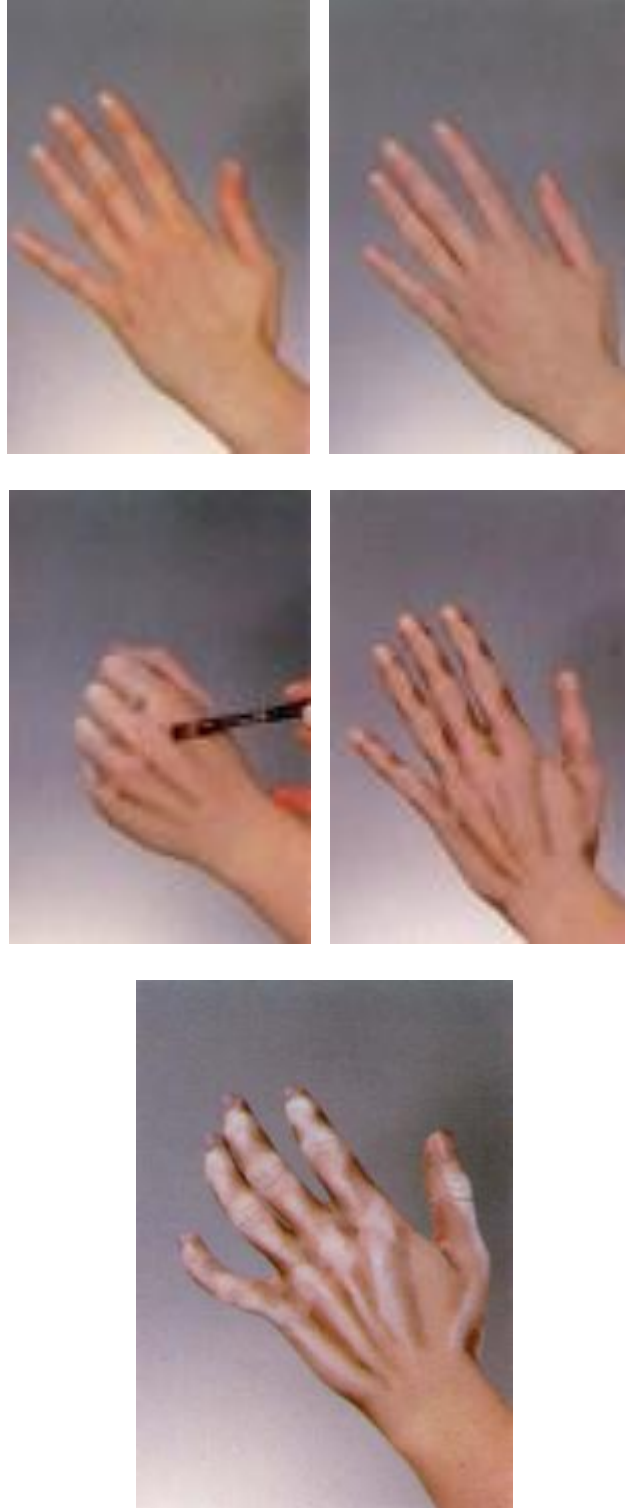
Resim 1.12: Yaşlandırma makyajı işlem basamakları

Resim 1.13: Yaşlandırma makyajı işlem basamakları

Resim 1.14: Yaşlandırma makyajı işlem basamakları

Resim 1.15: Ellerde yaşlandırma makyajı işlem basamakları

UYGULAMA FAALİYETİ

- Tüm yüze soluk tondaki fondöteni sürdükten sonra geniş bir fırça ve aydınlatıcı krem yardımıyla alın üzerine yarım daire yapınız (Resim 1.16).

Resim 1.16

- Kaşlara yarım daire şeklinde aydınlatıcı sürünüz. Oluşan kırışıklıkların çevresini aydınlatınız (Resim 1.17).

Resim 1.17

- Fırçanın ucunu kullanarak alnın yan tarafını aydınlatınız (Resim 1.18).

Resim 1.18.

- Sünger yardımıyla küçük vuruşlarla aydınlatıcıyı dağıtınız (Resim 1.19).

Resim 1.19

- Kaşları kaldırarak aydınlatıcıyı sünger yardımı ile uygulayarak, doğal kırışıklıkları ortaya çıkarınız (Resim 1.20).

Resim 1.20

- Burunu aydınlatmak için yukarıdan ortaya doğru bir çizgi çiziniz. Burun deliklerine de sürünüz.
- Göz torbalarını oluşturmak için gözlerin altına aydınlatıcı uygulayınız. Gözlerin altına uygulayınız. (Resim 1.21).

Resim 1.21

- Kaşların altına aydınlık açısı veriniz. Üst göz kapağını sınırını aydınlatıcı ile çiziniz. Bu sayede ağır göz kapakları efekti veriniz (Resim 1.22).

Resim 1.22

- Göz torbası aydınlatıcısını elmacık aydınlatıcısına bağlayarak kulağa doğru çapraz şekilde birleştiriniz (Resim 1.23).

Resim 1.23

- Sünger yardımıyla darbeler şeklinde elmacık kemiğinin üzerindeki aydınlatıcıyı dağıtınız (Resim 1.24).

Resim 1.24.

- Fırça yardımı ile burundan ağzınızın dış köşesine kadar olan kıvrımı tanımlamak için sert köşeli çizgi çekiniz. Bu kırışıklığı geniş şekilde gülümseterek ortaya çıkarın daha sonra dağılması için yüzü serbest bırakınız (Resim 1.25).

Resim 1.25

- Fırçanızın düz köşesini çene üzerine aydınlatıcı uygulayınız. Dudakların üstüne aydınlatıcıyı uygulayınız (Resim 1.26).

Resim 1.26

- Gölgelemeye geçmeden önce bu bölgedeki bütün aydınlatmaları dağıtınız (Resim 1.27).

Resim 1.27

- Kulak ile çene arasına yarım aylar çizerek çene kemiğini aydınlatınız. Çene kemiğinin doğal şeklini bulmak için hissetmeye çalışınız (Resim 1.28).

Resim 1.28

- Aydınlatıcı malzemelerini sürekli dağıtınız. Bekletirseniz daha sonra dağıtmanız zorlaşır ve iyi sonuçlar ortaya çıkmayabilir. Bu yüzden eğer şu ana kadar dağıtmadıysanız diğer adımları bırakarak hemen dağıtmaya başlayınız (Resim 1.29).

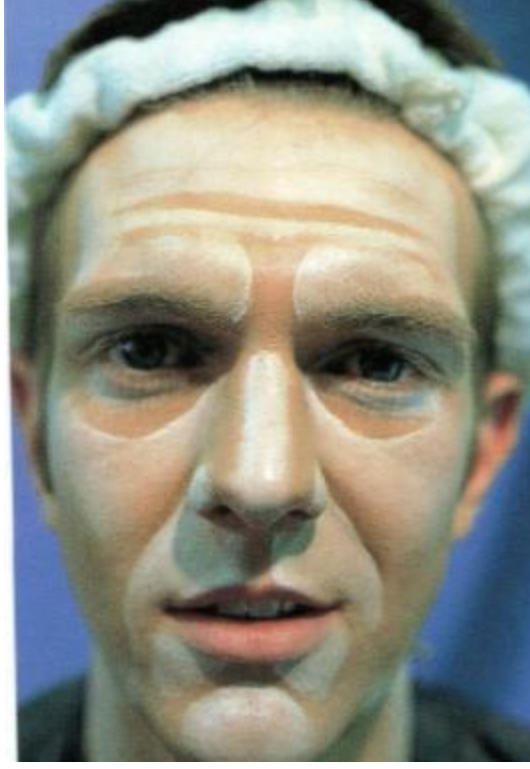
Resim 1.29

- Gölgelendirmeye geçmeden her iki profilde de aydınlatmaların doğru yerde olduğunu kontrol ediniz (Resim 1.30).

Resim 1.30

- Doğru aydınlatmanın sonunda görünüm bu resimdekine benzer olmalıdır. Şimdi gölgelendirmeye geçebilirsiniz (Resim 1.31).

Resim 1.31

- Küçük bir fırça yardımı ile kırmızı-kahve veya gri-kahve gölgelendirici yardımıyla alnın üstündeki aydınlatmaların altına gölgeler çizersiniz (Resim 1.32).

Resim 1.32

- Fırça tüylerinin kenarların yardımıyla kaşların arasına kaş çatma çizgilerini çizersiniz (Resim 1.33).

Resim 1.33

- Alnın çatına geniş gölgelendirme yapınız. Bunu yaparken aydınlatıcınız gereğinden fazla olmamasına veya iki kısmın birbirine karıştırarak çamur olmamasına dikkat ediniz (Resim 1.34).

Resim 1.34

- Burun ve gözleri gölgelendirmek için renkleri az miktarda kullanınız. Büyük yamalar yapmamaya özen gösteriniz. Göz kapağının buruşukluğuna bir gölge çizgisi çiziniz daha sonra burnunuzu ve delik çevrelerini gölgelendiriniz. Göz torbalarını oluşturmak için gözlerin altına gölge uygulayınız (Resim 1.35).

Resim 1.35

- Elmacık kemiklerini ortaya çıkarmak için, elmacık kemiğini boşluğuna nazikçe bir çizgi çiziniz ve bu çizgiye çapraz çizgiler çiziniz (Resim 1.36).

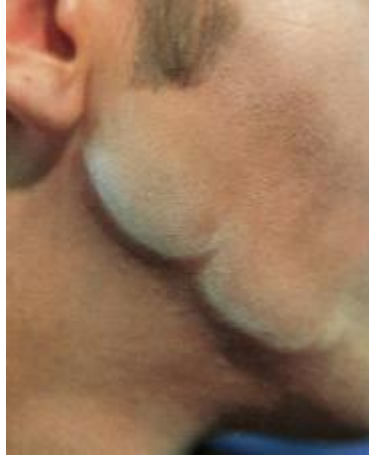
Resim 1.36

- Sünger yardımıyla çeneyi gölgelendiririniz ve tonlayınız (Resim 1.37).

Resim 1.37

- Çene kemiğinin üzerindeki aydınlatıcı şekilde gölgelendirmeyi yapınız. Gölgeyi boynunuza doğru sünger yardımıyla yayınız (Resim 1.38).

Resim 1.38

- Nazobial kıvrımları tamamlamak için aydınlatmanın üstüne ve dışına düzgün gölge çizgisi çizersiniz. Gölgeyi çizginin dışına ve yukarısına yayınız (Resim 1.39).

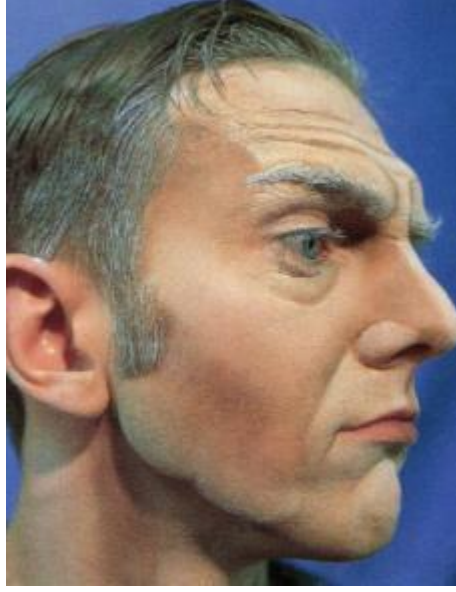
Resim 1.39

- Doğal kıvrımı takip ederek alt dudağı gölgelendiriniz. Gölgeyi ağzın köşelerinden alta ve dışa doğru yayınız (Resim 1.40).

Resim 1.40

- Kirpiklerin, kaşların ve favorilerin grileştirilmesi genç bir yüzün yaşlandırılmasına büyük katkıda bulunduğunu unutmayınız. Bütün yüzü pudralayarak işlemi bitiriniz (Resim 1.41).

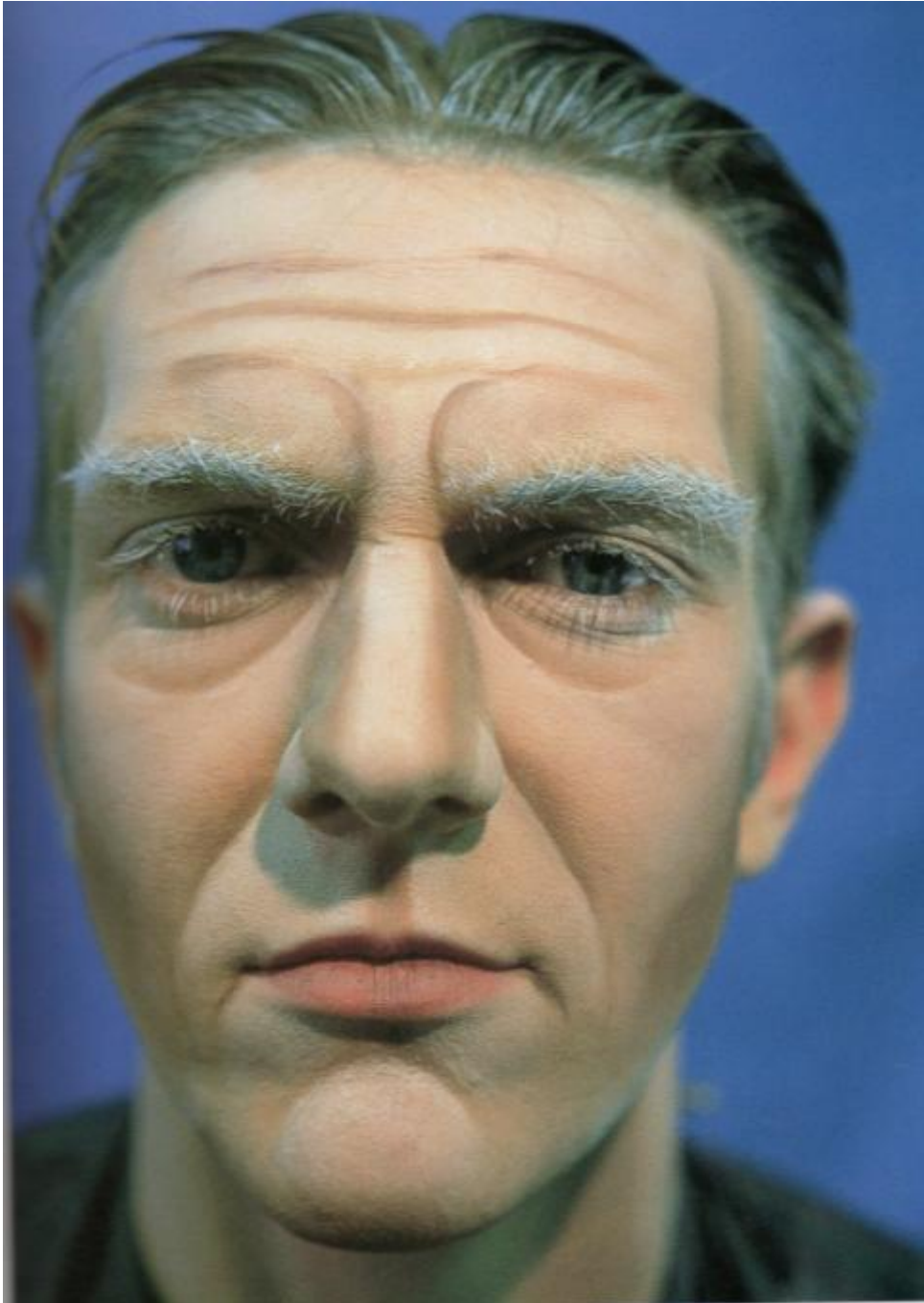
Resim 1.41

- Dişler, bu iş için özellikle hazırlanmış ve tiyatro malzemesi satılan yerlerde bulunabilir. Özel bir altın boya dışa güvenli biçimde uygulanabilir. Ürünün siyahını da düşmüş diş efekti oluşturmak için kullanabilirsiniz (Resim 1.42).

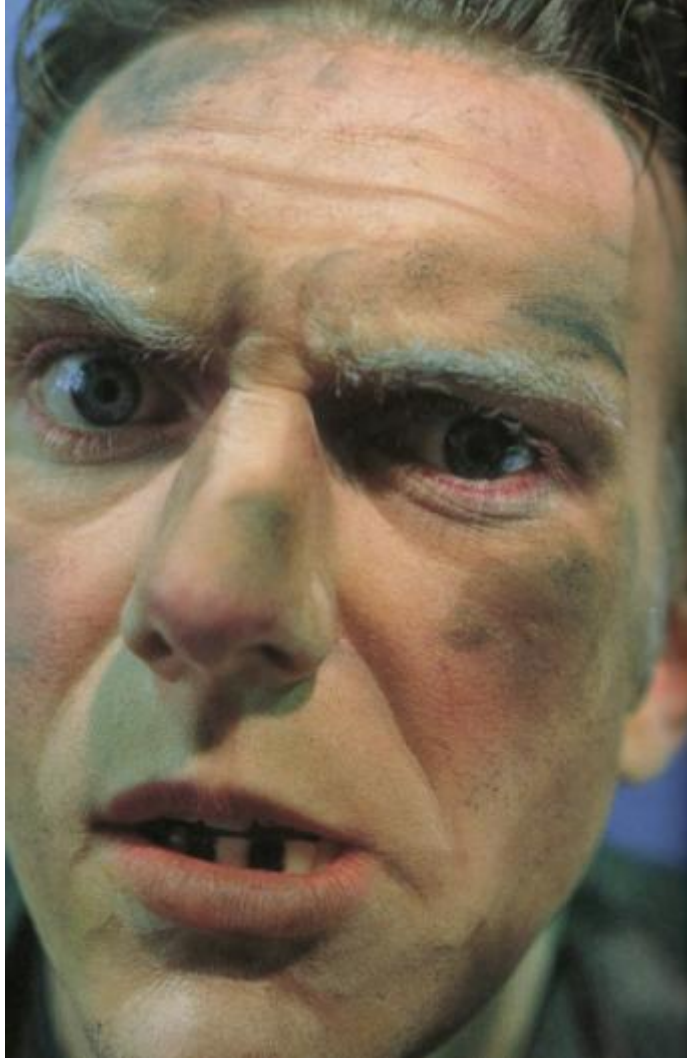
Resim 1.42

- Doğru gölgelendirme ve aydınlatmayla yapılan bir yaşlandırma makyajının genç bir yüze onlarca yaş katabileceğini unutmayınız (Resim 1.43).

Resim 1.43.

- Resimde kömür ve kir renkleri pamuk toplar kullanılarak uygulanmıştır. Kaşları kirpikleri ve favorileri beyaz sıvı saç boyası kullanarak diş fırçası yardımıyla aydınlatılmıştır. Kaşlar saç uzama yönünün tersine taranarak aydınlatılmıştır. Aynı işlemleri sizde uygulayınız (Resim 1.44).

Resim 1.44

- Yaşlandırma makyajının bayan ve erkek için aynı işlem basamaklarından oluştuğunu unutmayınız.
- Yaşlandırma makyajına bir hoşluk havası vermek için elmacık kemiğine elma kırmızısı bir renk uygulayabilirsiniz. Bunun için pudralamadan sonra kuru ruj veya allık kullanınız. Allığı gülerek ortaya çıkaracağınız elmacık kemiğinin en dolu kısmına uygulayınız (Resim 1.45).

Resim 1.45: Bayanlarda yaşlandırma makyajı

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri **Evet**, kazanamadığınız becerileri **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Yaşlandırma makyajı uygulamak

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Tüm yüze soluk tondaki fondöteni sürdükten sonra geniş bir fırça ve aydınlatıcı krem yardımıyla alın üzerine yarım daire yaptınız mı?		
2. Kaşlara yarım daire şeklinde aydınlatıcı sürdünüz mü?		
3. Oluşan kırışıklıkların çevresini aydınlattınız mı?		
4. Fırçanın ucunu kullanarak alının yan tarafını aydınlattınız mı?		
5. Sünger yardımıyla küçük vuruşlarla aydınlatıcıyı dağıttınız mı?		
6. Kaşları kaldırarak aydınlatıcıyı sünger yardımı ile uygulayarak, doğal kırışıklıkları ortaya çıkarttınız mı?		
7. Burunu aydınlatmak için yukarıdan ortaya doğru bir çizgi çizdiniz mi?		
8. Aydınlatıcıyı burun deliklerine de sürdünüz mü?		
9. Göz torbalarını oluşturmak için gözlerin altına aydınlatıcı uyguladınız mı?		
10. Kaşların altına aydınlık açısı verdiniz mi?		
11. Üst göz kapağını sınırını aydınlatıcı ile çizdiniz mi?		
12. Bu sayede ağır göz kapakları efekti verdiniz mi?		
13. Göz torbası aydınlatıcısını elmacık aydınlatıcısına bağlayarak kulağa doğru çapraz şekilde birleştirdiniz mi?		
14. Sünger yardımıyla darbeler şeklinde elmacık kemiğinin üzerindeki aydınlatıcıyı dağıttınız mı?		
15. Fırça yardımı ile burundan ağızınızın dış köşesine kadar olan kıvrımı tanımlamak için sert köşeli çizgi çektiniz mi?		
16. Fırçanızın düz köşesini çene üzerine aydınlatıcı uyguladınız mı?		
17. Dudakların üstüne aydınlatıcıyı uyguladınız mı?		
18. Gölgelemeye geçmeden önce bu bölgedeki bütün aydınlatmaları dağıttınız mı?		
19. Kulak ile çene arasına yarım aylar çizerek çene kemiğini aydınlattınız mı?		
20. Aydınlatıcı malzemelerini sürekli dağıttınız mı?		
21. Gölgelemeye geçmeden 2 profilde aydınlatmaların doğru yerde olduğunu kontrol ettiniz mi?		
22. Küçük bir fırça yardımı ile kırmızı-kahve veya gri-kahve gölgelendirici yardımıyla alnın üstündeki aydınlatmaların altına gölgeler çizdiniz mi?		
23. Fırça tüylerinin kenarların yardımıyla kaşların arasına kaş çatma çizgilerini çizdiniz mi?		

24. Alnın çatına geniş gölgelendirme yaptınız mı?		
25. Bunu yaparken aydınlatıcınız gereğinden fazla olmamasına veya iki kısmın birbirine karıştırarak çamur olmamasına dikkat ettiniz mi?		
26. Gözkapağının buruşukluğuna bir gölge çizgisi çizdiniz mi?		
27. Burnu ve delik çevrelerini gölgelendirdiniz mi?		
28. Göz torbalarını oluşturmak için gözlerin altına gölge uyguladınız mı?		
29. Elmacık kemiklerini ortaya çıkarmak için, elmacık kemiğini boşluğuna nazikçe bir çizgi çizdiniz mi?		
30. Bu çizgiye çapraz çizgiler çizdiniz mi?		
31. Sünger yardımıyla çeneyi gölgelendirdiniz mi?		
32. Çene kemiğinin üzerindeki aydınlatıcı şeklinde gölgelendirmeyi yaptınız mı?		
33. Gölgeyi boyuna doğru sünger yardımıyla yaydınız mı?		
34. Nazolbial kıvrımları tamamlamak için aydınlatmanın üstüne ve dışına düzgün gölge çizgisi çizdiniz mi?		
35. Gölgeyi çizginin dışına ve yukarısına yaydınız mı?		
36. Doğal kıvrımı takip ederek alt dudağı gölgelendirdiniz mi?		
37. Gölgeyi ağzın köşelerinden alta ve dışa doğru yaydınız mı?		
38. Kirpiklerin, kaşların ve favorilerin grileştirilmesi genç bir yüzün yaşlandırılmasına büyük katkıda bulunduğunu hatırladınız mı?		
39. Bütün yüzü pudralayarak işlemi bitirdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıda 30- 40 yaş arası ile ilgili verilen bilgilerden hangisi **yanlıştır**?
A) Derideki asıl yaşlanmanın görüldüğü yıllardır.
B) Göz çevresinde kırışıklıklar görülmez.
C) Kaş çatma gibi yüz ifade çizgileri belirginleşir.
D) Cildin rengi ve yapısı bu dönemde bozulmaya başlar.
2. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi yaşlandırma makyajında göz önünde bulundurulması gereken faktörlerden **değildir**?
A) Yaş
B) Kişilik
C) Tarihsel Özellik
D) Cildin rengi
3. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi **yanlıştır**?
A) Yaşlandırma makyajında doğal yüz renginden daha gri veya daha sarı fondöten seçmek
B) Tüm sahne makyajlarında olduğu gibi yaşlandırma makyajının en son adımı yüzü pudralamaktır.
C) Yaşlandırma makyajında kullanılan fondötenin önemi yoktur.
D) Yaşlandırma makyajında cinsiyet farkı yoktur. Tüm adımlar hem erkek hem kadın için geçerlidir.
4. Aşağıdakilerden hangisi gölgelendirme ve aydınlatma ile yapılan yaşlandırma makyajında **kullanılmaz**?
A) Kalemler
B) Göz sarartıcılar
C) Protez
D) Diş sarartıcı
5. Aşağıdakilerden hangisi gölgelendirme ve aydınlatma ile yapılan yaşlandırma makyajında kullanılır?
A) Protez
B) Pıhtı kan
C) Aydınlatıcı
D) Takma kirpik

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Gerekli ortam ve araç gereç sağlandığında latex yardımı ile yaşlandırma makyajını tekniğine uygun olarak uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Yaşlanma etkilerini görmek için yaşlanmış kişilerin fotoğraflarını ve mimiklerini inceleyiniz. Sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. LATEX İLE YAŞLANDIRMA MAKYAJI

2.1. Tanımı

Latex ile yaşlandırma; ileri seviyede yaşlılık yaratmak için inandırıcı bir yolla cildi sıvı latex yardımıyla kırıştırma işlemidir.

Sinema ve televizyonda yani kamera çekimlerinde yapılacak yaşlandırma uygulamalarında tercih edilen yöntem genel olarak latex ve protez ile yaşlandırma yöntemleridir.

Kamera insan gözünün gördüğü en küçük ayrıntıyı görür. Bu nedenle yapılacak uygulamalar gerçeğe en yakın olması nedeni ile insan dokusuna yakın malzemelerle olur. Lâtex ve protezler bu nedenle tercih edilir.

2.2. Latex İle Yaşlandırma Uygulaması

Likit Lâtex ile yaşlandırma sinema ve televizyonda tercih edilir. Sürülen lâteksin kalınlığı yaşlandırma yılımı belirler. Göz çevresi, alın, yanaklar, dudak üstü, çene ve boyunda bölgeleri sıra ile anatomik sarkma dikkate alınarak gerilir ve bu durumda iken lâtex sürülür. Daha sonra fön yardımı ile kurutulur. Bu uygulama yaşlanma yılına göre 2-3 kez tekrarlanır. Yüz gergin durumda iken pudra sürülür, sonra yüzden eller çekilerek kişiye mimik hareketleri yaptırılır. Bu uygulama tüm yüz ve boyunda tekrarlanır. Nemli sünger yardımı ile yüzdeki pudra fazlalıkları alınır. Kahverengi lekeler ve et benleri de yapılabilir. Daha sonra fondöten uygulanır.

Hafif yaşlandırma uygulamalarında sadece göz çevresine 1 kat lâtex uygulanabilir.

Oyuncuya kullanılan peruk, gözlük vb. aksesuarlar ile daha gerçekçi bir görünüm sağlanır. Ağız içine konan pamuklar ve dişi sarartma uygulamayı destekler. Erkek oyuncuya yapılacak uygulamalarda sakal ya da peruk kullanılabilir.

Çok ileri yaşlandırmalarda köpük protezlerden yararlanılır.

2.2.1. Latex İle Yaşlandırmada Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- Latexi fondötene, aydınlatmalara ve gölgelere ince katmanlar hâlinde uygulayabilirsiniz. Katman sayısı arttıkça kırışık görünümde artar. Başka bir yolda önce latexi uygulamak ve daha sonrada üstüne makyaj yapmaktır. Ancak makyaj hafif elle yapılmalıdır aksi hâlde latex kalkabilir.
- Temiz latex kullanılması gereklidir. Latex kutusunda ve yüzde kurumadan önce beyaz görünür. Kuruduktan sonra beyaz latex üstüne sürülen renkleri değiştirmez.
- Lateks kumaşlardan çıkmaz bu yüzden kıyafete dökmemeye özen gösteriniz.
- Küçük alanlı latex uygulamalarında latex fırçaların tüylerine çabucak zarar vereceğinden ucuz ve gözden çıkarılabilir fırçalar kullanınız.
- Geniş alanlı latex uygulamalarında üçgen şeklinde köpük süngeri kullanmak en iyisidir. Kullanımdan sonra süngeri atmaya hazırlıklı olunuz.
- Kalın olduğunda latexi kullanmayınız, eşit şekilde dağılmaz ve inandırıcı bir görüntü sağlamaz. Latex iyi görünmesi için ince ve akıcı olmalıdır.
- Orijinal yaşlandırma aydınlatma ve gölgelendirmelerinizin üstüne latex uygulasanız bile bazı makyajlarınızı yeniden uygulamanız gerekebileceğini unutmayınız.
- Latex yoğun şekilde amonyak kokar ancak bundan çok rahatsız olmayın, kuruduğu anda bu koku çabucak yok olur.
- Serin modu olan bir saç kurutma makinesi kullanmak latexin kurumasında gözle görünür bir hızlanma sağlayacaktır.
- Latexin dokusunu değiştirmek için ıslak latexe yulaf kepeği veya iri taneli mısır unu gibi çeşitli maddeler ekleyebilirsiniz.
- Lâtex kurumadan ve pudralanmadan kişiye mimik hareketleri yaptırılmaz. Aksi takdirde lâteks yapışır ve uygulama başarısız olur.
- Lâtex uygulamasında eller yardımı ile gerilen bölgeler kat uygulamaları bitip kurutma işlemi ve pudra uygulaması yapılmadan bırakılmamalı aksi takdirde mimik görüntüsü yapılamaz.
- Lâtex çabuk kuruyan bir malzeme olduğu için süngeri sık değiştiriniz.
- Lâtex buharı gözü yakar bu nedenle göze çok yakın bölgelere uygulama yapılırken dikkat etmek gerektiğini unutmayınız.
- Temizleme işlemi alkol ve aseton içeren özel makyaj temizleyicisi ile yapınız.

2.3. Latex İle Yaşlandırma Makyajında Kullanılan Araç ve Gereçler

2.3.1. Likit latex

Yüksek kalitede düşük amonyaklı doğal likit latex sıvı bir malzemedir. Kuruduktan sonra şeffafa yakın bir ton rengi alır. Latex hem bir yapıştırıcı hem de istenilen yüzey üzerine uygulanıp kurutulduğunda deri görünümünü alarak, doku oluşturan bir malzemedir.

2.3.1. Latex Makyaj Süngeri

Latex yapıda ve sıkı dokulu süngerdir. Tüm fondöten çeşitlerini yüze uygularken ve likit latexi uygularken kullanılır.

Bu malzemelerin dışında, transparan pudra, supracolor, paint stick, makyaj süngerleri, makyaj temizleyicileri, fondöten, saç beyazlatıcı, beyaz saç, diş sarartıcı, göz sarartıcı vb. malzemeler kullanılır. (Bk. Faaliyet -1)

2.4. Yaşlandırma Makyajı Örnek Uygulama Resimleri

Resim 2.1: Latex ile yaşlandırma uygulama işlem basamakları

UYGULAMA FAALİYETİ

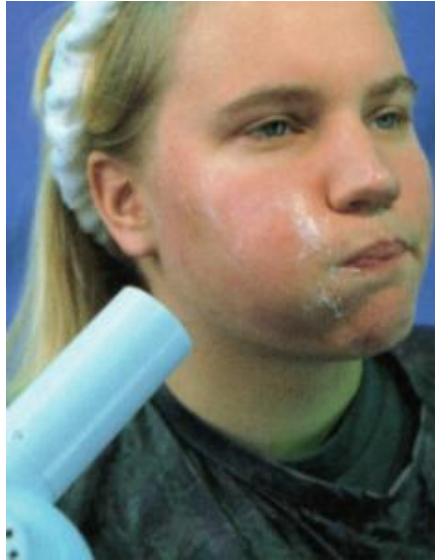
Latex Yardımı İle Yaşlandırma Makyaj Uygulama Faaliyeti-1

- Latexi süngerle uygularken yanaklarınızı şişiriniz. Latex kuruyana kadar şişkin tutunuz (Resim 2.2).

Resim 2.2

- Kuruma zamanını kısaltmak için fön makinesini kullanınız. Yanaklarınızı serbest bıraktığınızda gerilmiş derinin serbest kalması sonucunda buruşukluklar ortaya çıkacaktır (Resim 2.3).

Resim 2.3

- Latex kurduğunda ince deri buruşuklukları görülebilecektir (Resim 2.4).

Resim 2.4

- Pamuk topları veya mendil kullanarak alanı yükseltip daha ağır buruşukluklar yaratabilirsiniz. Latexin kurmasına izin verin daha sonra fazla pamuğa çekin ve tekrar latex uygulayınız. Veya ıslak latexin üstüne bir mendil seriniz. Daha sonra bir kat latex daha uygulayınız ve kurutunuz. Kuruduktan sonra üstüne fondöten sürünüz (Resim 2.5).

Resim 2.5

Latex Yardımı İle Yaşlandırma Makyaj Uygulama Faaliyeti-2

- Malzemenin uygulanacağı alanı geriniz (Resim 2.6).

Resim 2.6

- İlk kat latex'i sürünüz (Resim 2.7).

Resim 2.7

- Lâtexi kurutma makinesi yardımı ile kurutunuz (Resim 2.8).

Resim 2.8

- İkinci kat latex uygulayınız (Resim 2.9).
- Latexi kurutma makinesi yardımı ile kurutunuz.

Resim 2.9

- Şeffaf pudra uygulayınız (Resim 2.10).
- Pudra fazlalıklarını fırça yardımı ile alınız.

Resim 2.10

- Uygulama yapıldıktan sonra mimik hareketleri yaptırarak yaşlandırma yapınız (Resim 2.11).

Resim 2.11

- Çene bölgesini gererek latexin ilk katını uygulayınız (Resim 2.12).

Resim 2.12

- Lâtexi kurutma makinesi yardımı ile kurutunuz.
- İkinci kat latexi uygulayınız.
- Lâtexi kurutma makinesi yardımı ile kurutunuz.
- Şeffaf pudra uygulayınız (Resim 2.13).
- Fırça yardımıyla pudra fazlalıkları alınız.

Resim 2.13

- Yanak bölgesini geriniz (Resim 2.14).

Resim 2.14

- Latexin ilk katını uygulayınız (Resim 2.15).

Resim 2.15

- Lâtexi kurutma makinesi yardımı ile kurutunuz (Resim 2.16).

Resim 2.16

- İkinci kat latexi uygulayınız.
- Lâtexi kurutma makinesi yardımı ile kurutunuz.
- Şeffaf pudra uygulayınız.
- Fırça yardımıyla pudra fazlalıkları alınız.
- Göz çevresini gererek latexsin ilk katını uygulayınız (Resim 2.17).
- Latexi kurutma makinesi yardımı ile kurutunuz.

Resim 2.17

- İkinci kat latexi uygulayınız (Resim 2.18).
- Lâteksî kurutma makinesi yardımı ile kurutunuz.

Resim 2.18

- Şeffaf pudra uygulayınız.
- Fırça yardımıyla pudra fazlalıkları alınız (Resim 2.19).

Resim 2.19

- Yüzün diğer bölgeleri için aynı işlemi uygulayınız.
- Yaşlandırma görüntüsünü desteklemek için peruk diş boyası ve diğer aksesuarları kullanarak işlemini bitiriniz (Resim 2.20).

Resim 2.20

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri **Evet**, kazanamadığınız becerileri **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Latex ile yaşlandırma makyajı uygulamak

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Boyun bölgesini gerdiniz mi?		
2. İlk kat latexi sürdünüz mü?		
3. Lâtexi kurutma makinesi yardımı ile kuruttunuz mu?		
4. İkinci kat latex uyguladınız mı?		
5. Latexi kurutma makinesi yardımı ile kuruttunuz mu?		
6. Şeffaf pudra uyguladınız mı?		
7. Pudra fazlalıklarını fırça yardımı ile aldınız mı?		
8. Uygulama yapıldıktan sonra mimik hareketleri yaptırarak yaşlandırma yaptınız mı?		
9. Çene bölgesini geçerek latexin ilk katını uyguladınız mı?		
10.Lâtexi kurutma makinesi yardımı ile kuruttunuz mu?		
11.İkinci kat latexi uyguladınız mı?		
12.Lâtexi kurutma makinesi yardımı ile kuruttunuz mu?		
13.Şeffaf pudra uyguladınız mı?		
14.Fırça yardımıyla pudra fazlalıkları aldınız mı?		
15.Yanak bölgesini gerdiniz mi?		
16.Latexin ilk katını uyguladınız mı?		
17.Lâtexi kurutma makinesi yardımı ile kuruttunuz mu?		
18.İkinci kat latexi uyguladınız mı?		
19.Lâtexi kurutma makinesi yardımı ile kuruttunuz mu?		
20.Şeffaf pudra uyguladınız mı?		
21.Fırça yardımıyla pudra fazlalıkları aldınız mı?		
22.Göz çevresini gererek latexin ilk katını uyguladınız mı?		

23. Latexi kurutma makinesi yardımı ile kuruttunuz mu?		
24. İkinci kat latexi uyguladınız mı?		
25. Lâtexi kurutma makinesi yardımı ile kuruttunuz mu?		
26. Şeffaf pudra uyguladınız mı?		
27. Fırça yardımıyla pudra fazlalıkları aldınız mı?		
28. Yüzün diğer bölgeleri için aynı işlemi uyguladınız mı?		
29. Yaşlandırma görüntüsünü desteklemek için peruk dış boyası ve diğer aksesuarları kullanarak işlemi bitirdiniz mi?		
30. Malzemenin uygulanacağı alanı gerdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Sinema ve televizyonda yani kamera çekimlerinde yapılacak yaşlandırma uygulamalarında latex ve protez tercih edilir.
2. () Hafif yaşlandırma uygulamalarında sadece göz çevresine 10 kat lâtex uygulanabilir.
3. () Latex kauçuk bir malzemedir ve sıvıdır.
4. () Latex kumaşlardan çıkmaz bu yüzden kıyafete dökmemeye özen gösteriniz.
5. () Latex ile yaşlandırma ileri seviyede yaşlılık yaratmak için inandırıcı bir yolla cildi sıvı latex yardımıyla kırıştırmak işlemidir.
6. () Oyuncuya kullanılan peruk, gözlük yardımı vb. aksesuarlar ile daha gerçekçi bir görünüm sağlamaz.
7. () Latex yoğun şekilde amonyak kokar ve kuruduğu anda bu koku çabucak yok olmaz.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme” ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

1. () Yaşlandırma makyajını tamamlayıcı unsurların başında ellere ve diğer görünen bölgelere de uygulanması gelmektedir.
2. () Gölgelendirme işleminde boyaların geçişine dikkat edilmelidir.
3. () Oyundaki kişinin karakteri makyaj uygulamalarında önemsizdir.
4. () Tarihsel özelliklerin dikkatle incelenmesi makyaj için gereksizdir.
5. () Toplum içinde sosyal yönden uyum sağlayamama sosyal yaşlanmadır.
6. () Saç kurutma makinesi latexin kurumasında hızlanma sağlayacaktır
7. () Yaşlandırma makyajında gölgelendirme ve aydınlatma tamamlamayıcı faktörlerdir ve her zaman birbirinin yanında yerleştirilir.
8. () Boyun kısmının profesyonelce uygulanmış olması yaşlandırma makyajının gerçekçi ve ikna edici olmasında önemli değildir.
9. () Tüm sahne makyajlarında olduğu gibi yaşlandırma makyajının en son adımı yüzü pudralamaktır.
10. () Latex ile yaşlandırma tiyatro makyajında kullanılan bir yöntemdir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1' İN CEVAP ANAHTARI

1	B
2	D
3	C
4	C
5	C

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Yanlış
3	Doğru
4	Doğru
5	Doğru
6	Yanlış
7	Yanlış

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Doğru
4	Yanlış
5	Doğru
6	Doğru
7	Doğru
8	Yanlış
9	Doğru
10	Yanlış

KAYNAKÇA

- AYTUĞ Sevtap, **Başlangıcından Günümüze Türkiye’de Sinemada Profesyonel Makyaj** (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2008.
- THUDIUM Laura, Stage Makeup, Newyork, 1999.
- ARNINK Donna, Creative Theatrical Makeup, New Jersey,1989.
- BUCHMAN, Herman, **Sinema ve Televizyon Makyajı**, A.Ü Açık öğretim Yayınları, Eskişehir, 1988.
- NUTKU, Özdemir, **Tiyatro Yönetmeninin Çalışması**, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-coğrafya Fakültesi Yayınları: No:245, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1974.
- Editor: Jim Lynn Illustrations Brad Hunter “Layouts and Cover Design: Bob Mihelucci” Grande Illusions Booko II From the Films Of Tom Savini
- DELAMAR Penny, The Complete Make-up Artist, London, 1995.
- Techniques of Three-Dimensional Make Up By Lee Baygan Watson-Guption Publications Newyork, 1988.
- Body painting Kreatives Gestalten 1995.
- Kryolan Uygulamalı Plastik makyaj Eğitim Cd’si, Tuğçe Dilaverler.